

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

SSO Sławomir Siwierski SSO Leszek Matuszewski

Protokolant: apl. radc. M. N.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Bogusława Tupaja

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2015 r.

sprawy **M. T.**

oskarżonego z art. 178a § 1 i 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 31 marca 2015 r. sygn. akt II K 594/14

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższa orzeczony wobec oskarżonego w punkcie 2 środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do 4 (czterech) lat.
2. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.
3. Zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

L. M. H. S. S.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pile, wyrokiem z dnia 31 marca 2015 r. wydanym w postępowaniu o sygn. akt II K 594/14, uznał **oskarżonego M. T.** za winnego tego, że w dniu 18 czerwca 2014 roku na drodze publicznej relacji P. –S., gm. S., pow. (...), woj. (...), kierował ciągnikiem rolniczym marki U. (...) o nr rejestracyjnym (...) będąc w stanie nietrzeźwym, wynik badania alkosensorem I-0,43 mg/l, II-0,43 mg/l, alkoholu w wydychanym powietrzu oraz wbrew zakazowi prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym orzeczonemu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Pile w sprawie o sygn. akt II K 23/13 z dnia 19 lutego 2013 r. na okres 3 lat obowiązujący w okresie od 30 marca 2013 r. do 30 marca 2016 r., to jest przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 kk i za to na podstawie art. 178a § 4 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, a na podstawie art. 50 kk orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości.

W ostatnim punkcie wyroku, na podstawie art. 627 kpk, art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 228,82 zł z tytułu zwrotu wydatków poniesionych w procesie i wymierzył mu opłatę w wysokości 120 zł.

Powyższy wyrok, w części rozstrzygającej o karze, zaskarżył na niekorzyść oskarżonego prokurator. Zarzucił orzeczeniu rażącą niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu M. T. za popełnione przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości zarzucanego występkę wyrażającą się w niedostatecznym uwzględnieniu okoliczności obciążających oraz nagminność tego typu czynów, co skutkowało wymierzeniem środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat.

Podnosząc tak, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec M. T. obok zasadniczej pozbawienia wolności środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela okazała się zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie podnieść należy, że kontrola instancyjna nie wykazała aby Sąd niższej instancji dopuścił się uchybień w zakresie szerszym, aniżeli wywodził autor środka odwoławczego. Sąd Okręgowy uznał zatem, że nie uzewnętrznily się okoliczności, które nakazywałyby uchylić bądź zmienić zaskarżony wyrok niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionego w apelacji zarzutu. Na podkreślenie zasługuje przy tym, że żadnych zastrzeżeń nie budziły poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, które były wynikiem wszechstronnej, obiektywnej i logicznej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Przystępując do rozważenia argumentacji apelującego, właściwym będzie przypomnienie, że zarzut rażącej niewspółmierności kary, a w tym środka karnego (por. uchwała SN z 23 kwietnia 2002, I KZP 12/02, OSNKW 2002/7-8/50), ma miejsce wówczas, gdy kara co prawda mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak na skutek nieuwzględnienia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa jak i osobowości sprawcy, staje się w odczuciu społecznym karą niesprawdliwą (por. wyrok SN z 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Zauważyć przy tym trzeba, że nie każda niewspółmierność kary usprawiedliwia ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. Przy rozpoznawaniu bowiem tej względnej przyczyny odwoławczej pamiętać należy, że „nie chodzi o każdą różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSPriP 1995/6/18).

Sąd odwoławczy zbadał czy środek karny wymierzony oskarżonemu M. T. odbiega w tak kwalifikowany sposób od standardu sprawiedliwej reakcji karnej. Ze względu na wskazanie z art. 447 § 2 kpk, badaniem objęto także rozstrzygnięcie o karze zasadniczej.

Przykładając przedstawione wyżej wskazania do realiów niniejszej sprawy, okoliczności przedmiotowych oraz danych osobopoznawczych o M. T. należało wpięrow uznać, że nie była rażąco niewspółmierna wymierzona mu kara 6 miesięcy pozbawienia wolności. Trafnie odzwierciedla ona jego winę, wysoką szkodliwość społeczną czynu i oddaje właściwie wyraźny społeczny sprzeciw dla zachowania, którego podsądny się dopuścił. Przy uwzględnieniu stwierdzonych w sprawie okoliczności obciążających i łagodzących, uznać ją trzeba było za właściwą reakcję wymiaru sprawiedliwości. Co prawda oscyluje ona w dolnym pułapie ustawowego zagrożenia za przypisane przestępstwo, lecz jest odpowiednio dolegliwa z racji swego bezwzględnego charakteru. Ponieważ to kolejna tego rodzaju kara, jaką otrzymał M. T., za poprawną uznać trzeba było decyzję Sądu I instancji, że w kontrolowanej sprawie oskarżony nie zasługuje na dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Zgodnie z wolą ustawodawcy instytucja ta może być stosowana wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 kk tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach (art. 69 § 4 kk). Tego rodzaju okoliczności, korzystnych dla podsądnego, Sąd niższej instancji nie dopatrywał się w sprawie. Sąd odwoławczy nie znalazł zaś podstaw by zapatrywanie to zakwestionować.

Przechodząc do meritum apelacji, to jest kwestii prawidłowości rozstrzygnięcia co do obligatoryjnego w tym przypadku środka karnego – zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, Sąd II instancji stwierdził w pierwszym

rzędzie, że na pełną akceptację zasługiwał przyjęty przez Sąd Rejonowy zakres przedmiotowy tego zakazu. To jest objęcie nim wszelkich pojazdów mechanicznych, bez żadnych ograniczeń. W kolejności drugiej podzielił jednak wątpliwość apelującego odnośnie czasu utrzymywania tego zakazu. Mianowicie, że w tym aspekcie wymiar środka karnego orzeczony w zaskarżonym wyroku był rażąco niewspółmierny do tego, który powinien być zostać zastosowany.

Sąd I instancji zbyt słabo bowiem uwzględnił, że środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów ma charakter prewencyjny i ma on na celu zapewnienie bezpieczeństwa na drodze poprzez wyeliminowanie spośród kierujących osób, które nie chcą bądź nie potrafią przestrzegać zasad bezpieczeństwa. Czas wyeliminowania sprawcy z ruchu winien być przy tym wyznaczony przez ilość i ciężar naruszonych przez niego zasad bezpieczeństwa, a także przez ewentualne skutki, jakie swoim zachowaniem mógł spowodować.

Z tego względu uwypuklić należy, że M. T. był już uprzednio dwukrotnie karany za przestępstwo z art. 178a § 1 kk oraz jednokrotnie za przestępstwo z art. 178a § 4 kk. Czynu z dnia 18 czerwca 2014 r. dopuścił się zaś, łamiąc dodatkowo środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 19 lutego 2013 r. Swoim zachowaniem wytworzył przy tym stan poważnego niebezpieczeństwa w ruchu drogowym, gdyż będąc nietrzeźwym (stężenie alkoholu w jego organizmie osiągnęło prawie dwukrotność limitu, który pozwala na uznanie czynu za przestępstwo) kierował dużym i masywnym pojazdem mechanicznym.

Stwierdzić zatem trzeba, że swoim zachowaniem w sposób dobitny okazał, iż jest sprawcą nie tylko niepoprawnym, który ostentacyjnie lekceważy wiążące go normy prawne, ale także takim, który nie ma oporów przed narażaniem na niebezpieczeństwo najcenniejszych dóbr chronionych prawem, to jest życia i zdrowia ludzkiego.

Wobec powyższego podzielić należało pogląd apelującego prokuratora, że określony wobec oskarżonego okres zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych był nieadekwatny do stopnia jego zawinienia, stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, a przede wszystkim nie uwzględniał należyte celu zapobiegawczego i wychowawczego kary. Z tego też względu, Sąd II instancji zdecydował się podwyższyć uciążliwość tej sankcji, dążąc przede wszystkim do wzmocnienia jej prewencyjnego charakteru. Biorąc przy tym pod uwagę dopuszczalne przez ustawodawcę granice czasowe stosowania tego środka karnego (od 1 roku do 10 lat) oraz okoliczności niniejszej sprawy, wymierzył go na poziomie 4 lat. Dopiero taki jego wymiar stanowić będzie poprawny środek oddziaływania na M. T.. Sprawcę, który swym czynem okazał wyraziście, że jest kierowcą nieroztropnym, a przez to niebezpiecznym. To jest takim, który winien być długostrwale utrzymywany poza kręgiem zmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego.

W pozostałej części Sąd odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, uznając go w tym zakresie za prawidłowy (pkt. 2).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd II instancji orzekł w pkt 3, opierając swe rozstrzygnięcie na art. 634 kpk i art. 627 kpk w zw. art. 624 § 1 kpk. Ponieważ konieczność podjęcia postępowania odwoławczego spowodowana była okolicznością niezawinioną przez oskarżonego, Sąd zwolnił go od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu za II instancję. Za takim rozstrzygnięciem przemawiały względy słuszności.

L. M. H. S. S.